

Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k návrhu směrnice Rady, kterou se mění směrnice 2006/112/ES, pokud jde o zavedení určitých požadavků na poskytovatele platebních služeb,

[COM(2018) 812 final – 2018/0412(CNS)]

a k návrhu směrnice Rady, kterou se mění směrnice 2006/112/ES ze dne 28. listopadu 2006, pokud jde o ustanovení týkající se prodeje zboží na dálku a určitých domácích dodání zboží

[COM(2018) 819 final – 2018/0415(CNS)]

(2019/C 240/08)

Zpravodaj: **Krister ANDERSSON**

Konzultace	Rada Evropské unie, 20.12.2018
Právní základ	Článek 113 Smlouvy o fungování Evropské unie
Odpovědná specializovaná sekce	Hospodářská a měnová unie, hospodářská a sociální soudržnost
Přijato ve specializované sekci	12.4.2019
Přijato na plenárním zasedání	15.5.2019
Plenární zasedání č.	543
Výsledek hlasování (pro/proti/zdrželi se hlasování)	209/1/3

1. Závěry a doporučení

1.1. EHSV podporuje cíl Komise zavést další pravidla zajišťující proporcionalitu a posilující právní jistotu pro obchodníky provozující elektronická rozhraní, jež usnadňují dodávky zboží spotřebitelům v EU, zejména pokud se s nimi zachází jako s domnělými dodavateli.

1.2. EHSV dále podporuje záměr Komise zavést pravidelnou spolupráci s poskytovateli platebních služeb, založenou na jasných právních ustanoveních. Slibné výsledky, které se v důsledku provádění nových opatření očekávají, zajistí více zdrojů jak pro vnitrostátní rozpočty, tak pro rozpočet EU, i zjednodušené rovné podmínky pro podniky, které plní své daňové povinnosti.

1.3. EHSV konstatuje, že regulační přístup, který zaujala Komise, je v souladu se zásadou subsidiarity, neboť podvody v oblasti DPH v rámci elektronického obchodu jsou společné všem členským státům a evropské právní předpisy jsou neúčinnějším nástrojem, jak efektivně podporovat členské státy při získávání informací nezbytných pro kontrolu přeshraničních dodávek, na něž se vztahuje povinnost odvádět DPH. Naproti tomu by existence několika legislativních iniciativ prováděných na vnitrostátní úrovni nebyla k účinnému řešení problémů souvisejících s podvody v oblasti DPH vhodná a vedla by k příliš komplikovanému regulačnímu systému.

1.4. EHSV však zároveň zdůrazňuje, že z hlediska spotřebitele vyplynou z návrhu nové výměny a nová zpracování osobních údajů souvisejících s DPH, jež nyní upravuje obecné nařízení o ochraně osobních údajů⁽¹⁾. EHSV v tomto ohledu silně zdůrazňuje, že je důležité plně dodržovat ustanovení obecného nařízení o ochraně osobních údajů a že je zapotřebí omezit využití údajů na jediný – a přísně omezený – cíl boje proti podvodům v oblasti DPH, tak aby to bylo nákladově účinné a přijatelné pro širokou veřejnost.

1.5. EHSV rovněž doporučuje Komisi, aby odpovídajícím způsobem investovala do hmotných aktiv a informačních technologií s cílem zajistit funkční centrální úložiště, a konstatuje, že odhadované náklady na tento projekt by mohly být snadno a rychle pokryty předpokládanými výsledky, pokud jde o snížení podvodů v oblasti DPH a výpadků z příjmů z DPH.

2. Návrh Komise a obecné souvislosti

2.1. Návrh Komise zavádí určité požadavky na poskytovatele platebních služeb s cílem zajistit účinnou spolupráci mezi těmito poskytovateli a správci daně, která má zlepšit nástroje boje proti podvodům v oblasti DPH. Návrh je v souladu se směrnicí týkající se DPH v oblasti elektronického obchodu, která zavedla nové povinnosti internetových tržišť v oblasti DPH a nová zjednodušující opatření, která mají s využitím jednoho správního místa pomoci podnikům při dodržování povinností v oblasti DPH.

(1) Obecné nařízení o ochraně osobních údajů – <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=celex%3A32016R0679>.

2.2. Návrh Komise COM (2018) 819 final zavádí další pravidla, která by měla zlepšit fungování balíčku týkajícího se DPH v oblasti elektronického obchodu, který byl přijat v prosinci 2017 a vstoupí v platnost 1. ledna 2021. Uvádí další vysvětlení ohledně zacházení s dodavateli, co se týče DPH, pomocí elektronického rozhraní pro usnadnění dodávek zboží spotřebitelům v EU, pokud jsou považováni za dodavatele podle čl. 14a odst. 2 směrnice o DPH, a tudíž jsou odpovědní za výběr DPH a její odvod správci daně. Podle článku 369b směrnice 2006/112/ES o DPH^(?) lze jednoho správního místa v zásadě použít pouze k přiznání a odvodu DPH u přeshraničního poskytování služeb a při prodeji zboží na dálku v rámci Společenství, a nikoli u domácího dodání zboží. Jelikož však dodavatelé prodávající zboží prostřednictvím elektronického rozhraní mohou zboží skladovat v různých členských státech, z nichž uskutečňují domácí dodání, znamenalo by to, že by se obchodníci provozující tato elektronická rozhraní, kteří by byli považováni za dodavatele těchto dodávek, museli zaregistrovat ve všech členských státech EU, kde mají původní dodavatelé zásoby a uskutečňují domácí dodávky. Proto se navrhuje umožnit jim rovněž využívání jednoho správního místa i pro domácí dodávky, u nichž jsou považováni za dodavatele ve smyslu čl. 14a odst. 2 směrnice o DPH. Tak zůstane zjednodušení jednoho správního místa pro elektronická rozhraní zachováno a předejde se dalším zatěžujícím postupům pro podniky. Návrh Komise COM(2018) 819 final stanoví pomocí určitých cílených změn stávajícího právního rámce specifická pravidla, která jsou potřebná pro podporu přijetí jednoho správního místa.

2.3. Odvětví elektronického obchodu zaznamenalo v posledních letech ohromný růst a spotřebitelé nyní mohou na svých počítačích nebo chytrých telefonech vybírat z tisíců dodavatelů, výrobců a značek. Tuto příležitost ovšem využívají také podvodné podniky, aby se vyhnuly plnění svých povinností v oblasti DPH.

2.4. Konkrétně dochází v oblasti elektronického obchodu k třem hlavním případům přeshraničních podvodů v oblasti DPH: i) dodání zboží a poskytování služeb v rámci EU, ii) dovoz zboží od podniků usazených ve třetí zemi pro spotřebitele v členských státech, iii) poskytování služeb podniky usazenými ve třetí zemi spotřebitelům v členských státech.

2.5. Celkové ztráty členských států na DPH, pokud jde o přeshraniční dodávky zboží, činí dle odhadů přibližně 5 miliard eur ročně a nedávno byl tento odhad zvýšen na ještě pozoruhodnější částku v rozmezí od 7 do 10 miliard eur. Je proto zapotřebí razantní reakce veřejných orgánů, která by měla zahrnovat spolupráci soukromých zúčastněných subjektů, kdykoli to bude nezbytné a vhodné.

2.6. Návrh Komise COM(2018)812 final se zaměřuje na řešení problému podvodů v oblasti DPH v rámci elektronického obchodu tím, že se posílí spolupráce mezi správci daně a poskytovateli platebních služeb, neboť více než 90 % nákupů na internetu v EU se v současné době uskutečňují prostřednictvím zprostředkovatele. Zkušenosti několika členských států v tomto ohledu ukázaly, že dostatečná spolupráce mezi správci daně a poskytovateli platebních služeb může v boji proti podvodům v oblasti DPH v rámci elektronického obchodu přinášet hmatatelné a rychlé výsledky.

2.7. Návrh umožní správcům daně, aby shromažďovali a sdíleli platební informace poskytnuté poskytovateli platebních služeb za pomoci centrálního úložiště, které zřídí Komise ve spolupráci s vnitrostátními správci daně, s cílem zajistit jednotný přístup ke shromažďování a analýze údajů.

2.8. Prakticky to znamená, že článek 243b směrnice 2006/112/ES o DPH zavádí novou povinnost poskytovatelů platebních služeb týkající se vedení záznamů. Jedinými platebními službami, které jsou v tomto ohledu důležité, budou služby, jež vedou k přeshraničnímu převodu peněžních prostředků příjemcům – nebo subjektům, které jednájí jménem příjemců –, a pouze tehdy, je-li plátce usazen v jednom z členských států. Jinými slovy odkazuje podle návrhu pojem „přeshraniční“ na transakce, kdy se spotřebitel nachází v jednom členském státě a dodavatel v jiném členském státě nebo ve třetí zemi. Návrh Komise se nevztahuje na domácí platby.

2.9. S cílem vyloučit soukromé přeshraniční převody finančních prostředků a zaměřit se pouze na platby spojené s ekonomickou činností musí poskytovatelé platebních služeb vést záznamy o daném příjemci a zpřístupnit tyto záznamy správcům daně pouze tehdy, pokud celkový počet plateb obdržných daným příjemcem překročí strop 25 plateb v kalendářním čtvrtletí. Tento práh byl stanoven s ohledem na průměrnou hodnotu internetových objednávek, která činí 95 EUR a která v kombinaci s minimálním počtem 100 platebních transakcí ročně činí téměř 10000 EUR ročních tržeb.

2.10. Poskytovatelé platebních služeb budou shromažďovat informace potřebné k identifikaci poskytovatele, který záznamy vede, informace k identifikaci příjemce a informace o platbách, které příjemce obdržel. V povinnosti poskytovatelů platebních služeb týkající se vedení záznamů nejsou zahrnuty identifikační údaje plátců, jelikož k odhalení podvodů nejsou nezbytné. Lhůta pro uchovávání záznamů poskytovateli platebních služeb bude dva roky.

(?) Směrnice 2006/112/ES o DPH – <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:32006L0112>.

3. Obecné a konkrétní připomínky

3.1. EHSV podporuje cíl, který Komise uvádí ve svém návrhu COM(2018) 819 final, a sice zavést další pravidla zajišťující proporcionalitu a posilující právní jistotu pro obchodníky provozující elektronická rozhraní, jež usnadňují dodávky zboží spotřebitelům v EU, zejména pokud se s nimi zachází jako s domnělými dodavateli.

3.2. EHSV dále podporuje cíl Komise zavést pravidelnou spolupráci s poskytovateli platebních služeb, založenou na jasných a transparentních právních ustanoveních. Slibné výsledky, které se v důsledku provádění nových opatření očekávají, odůvodňují legislativní úsilí Komise a zajistí více zdrojů jak pro vnitrostátní rozpočty, tak pro rozpočet EU, i zjednodušené rovné podmínky pro podniky, které plní své daňové povinnosti.

3.3. Návrh Komise navazuje na rozsáhlé konzultace s několika zúčastněnými stranami, zejména s poskytovateli platebních služeb, dalšími zástupci podniků a správci daně daného členského státu. EHSV chválí Komisi za rozsáhlé shromažďování zpětné vazby a příspěvků od veřejných a soukromých subjektů, které jistě přispěly k vypracování řádného a přiměřeného legislativního návrhu.

3.4. EHSV konstatuje, že regulační přístup předložený v návrhu je v souladu se zásadou subsidiarity, zakotvenou ve Smlouvách, neboť podvody v oblasti DPH v rámci elektronického obchodu jsou společně všem členskými státy a evropské právní předpisy jsou nejúčinnějším nástrojem, jak efektivně podporovat členské státy při získávání informací nezbytných pro kontrolu přeshraničních dodávek, na něž se vztahuje povinnost odvádět DPH. Naproti tomu by existence několika legislativních iniciativ prováděných na vnitrostátní úrovni nebyla k účinnému řešení problémů souvisejících s podvodů v oblasti DPH vhodná a vedla by k příliš komplikovanému regulačnímu systému.

3.5. Návrh Komise požaduje, aby poskytovatelé platebních služeb v souladu se zásadou proporcionality, ukotvenou ve Smlouvách a dále rozvedenou v judikatuře Evropského soudního dvora, vedli záznamy údajů, které již mají pro provádění platebních transakcí k dispozici. Povinnost vést záznamy a předávat údaje správcům daně, která bude harmonizována na úrovni EU, sníží navíc administrativní zátěž poskytovatelů platebních služeb oproti zátěži spojené s požadavkem, aby tito poskytovatelé platebních služeb dodržovali rozdílné vnitrostátní postupy.

3.6. Jak ukázala analýza posouzení dopadů, harmonizace povinností týkajících se podávání zpráv v jednotném formátu pro předávání informací v tomto ohledu sníží náklady poskytovatelů platebních služeb na dodržování předpisů, a ti tak budou moci spolupracovat v boji proti podvodům v oblasti DPH s přiměřeným a vyváženým dopadem na své běžné fungování.

3.7. Práh 25 plateb za čtvrtletí, jež podle průměrné hodnoty transakce v rámci elektronického obchodu v EU ve výši 95 EUR odpovídají přibližně 10000 EUR ročně, se jeví jako přiměřený, a to i vzhledem k tomu, že částka 10000 EUR již běžně v členských státech zakládá povinnost odvádět DPH. Taková částka kromě toho odpovídá prahové hodnotě ve výši 10000 EUR vztahující se na dodání uvnitř EU, kterou zavedla směrnice o DPH v oblasti elektronického obchodování. Minimální částka ve výši 10000 EUR se proto zdá jako přiměřená pro to, aby se dosáhlo rovnováhy mezi ochranou čistě soukromých transakcí – jež nemají nic společného s podvodů v oblasti DPH – a cílem zavést životaschopný systém sledování pro omezení podvodů. Evropská komise by nicméně měla sledovat vývoj, aby se zajistilo, že prahové částky budou v průběhu času přiměřené, a v případě potřeby zavést změny.

3.8. EHSV zdůrazňuje, že z hlediska spotřebitele vyplynou z návrhu nové výměny a nová zpracování osobních údajů souvisejících s DPH, jež upravuje obecné nařízení o ochraně osobních údajů, které bylo nedávno schváleno a je prováděno napříč Evropou, což je spojeno se značnými náklady podniků v EU na jeho dodržování.

3.9. Obecné nařízení o ochraně osobních údajů obsahuje širokou definici osobních údajů, včetně veškerých informací o identifikované nebo identifikovatelné fyzické osobě, kterou lze přímo či nepřímo identifikovat. Platební informace, na něž se návrh Komise vztahuje, tedy spadají do oblasti působnosti tohoto nařízení a vztahují se na ně zásady ochrany osobních údajů, které jsou stanoveny v Listině základních práv.

3.10. Podle Komise budou na základě návrhu „zpracovávány pouze platební informace, které jsou nezbytné pro boj proti podvodům v oblasti DPH v rámci elektronického obchodu [...]. Informace, které budou zpracovávány, se týkají pouze příjemců peněžních prostředků (dále jen „příjemci“) a samotné platební transakce (částka, měna, datum), zatímco informace o spotřebitelích, kteří za zboží nebo služby platí (dále jen „plátcí“), součástí výměny informací nejsou. Tyto údaje proto nebudou použity pro jiné účely, jako je kontrola nákupních zvyklostí spotřebitelů [...]. Z oblasti působnosti iniciativy budou vyloučeny také domácí platby. Platební informace budou dostupné pouze kontaktním úředníkům Eurofiscu v členských státech a pouze po dobu nezbytnou k boji proti podvodům v oblasti DPH v rámci elektronického obchodu“.

3.11. EHSV silně zdůrazňuje, že je důležité plně dodržovat ustanovení obecného nařízení o ochraně osobních údajů a že je zapotřebí omezit využití údajů na jediný – a přísně omezený – cíl boje proti podvodům v oblasti DPH, tak aby to bylo nákladově účinné a přijatelné pro širokou veřejnost. V tomto ohledu EHSV vyzývá Komisi, aby při shromažďování zpětné vazby od členských států, která má být dokončena do konce roku 2024, pečlivě ověřila, zda byla ustanovení obecného nařízení plně dodržena a zda je možné identifikovat a napravit případy porušení těchto ustanovení v členských státech.

3.12. EHSV rovněž doporučuje, aby Komise přizpůsobila investování do hmotných aktiv a informačních technologií s cílem zajistit funkční centrální úložiště, a konstatuje, že odhadované náklady na tento projekt (11,8 milionu eur na jeho zřízení a 4,5 milionu eur ročně na jeho provoz) by mohly být snadno a rychle pokryty předpokládanými výsledky, pokud jde o snížení podvodů v oblasti DPH a výpadků z příjmů z DPH, neboť celkové ztráty z příjmů z DPH související s přeshraničními dodávkami zboží přesahují 5 miliard eur a celková hodnota internetových tržeb činila v roce 2017 přibližně 600 miliard eur.

V Bruselu dne 15. května 2019.

Předseda
Evropského hospodářského a sociálního výboru
Luca JAHIER